

MAS Milož Spiš o.z.,

Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce

Kancelária MAS: Nábřežie Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves

www.milojspis.sk, Tel.: 0948 399 961, E-mail: info@milojspis.sk

Záznam z konferencie organizovaný NS MAS SR

Miestne akčné skupiny: vieme si pomôcť?

Dátum: 06.-7.11.2024

Miesto konania: GRAND HOTEL BELLEVUE, Horný Smokovec (prezenčne)

Prítomní: zástupcovia MAS SR, zástupcovia NSRV SR, PPA, MPRV SR, IZPI

Dňa 06.-07.11.2024 sa uskutočnil stretnutie zástupcov miestnych akčných skupín SR so zástupcami MPRV SR, PPA, NS MAS, IZPI k problematike implementácie opatrenia PRV SR 2014 – 2022 a činnosti MAS. Konferenciu zorganizovala NS MAS SR s aktuálne 70 členskými MAS.

1. Deň konferencie:

Stretnutie otvoril Mgr. Peter Nemček, neskôr nás privítal primátor mesta Vysoké Tatry a štatutárny zástupca MAS Pro Tatry - Mgr. Peter Duda (hovoril o tom prečo je názov PRO TATRY), prihovorel sa aj podpredseda VÚC (p. Bielač) – citujem, „*kde je vôľa a chuť tak sa to dá, Leader slúži na naštartovanie miestnych ekonomík, situácia je zložitá, naformulujeme odkaz na RO a vytvorme väčší tlak, radi pomôžeme aj z pozície VÚC a SK8*“, manažér hotela, všetkých srdečne privítali v hoteli na území tatranskej MAS. Na podujatí sa prezentoval aj projektový manažér Ing. Sisák, ktorý stručne predstavil územie (vznik MASy pred 13 rokmi). Čerpanie MAS v rámci SR je nízke, doposiaľ bolo vyčerpaných 150 mil. € (Poľsko 5%, Maďarsko 8%, ČR 12%...). Je potrebné zvýšiť efektivitu čerpania implementačných procesov. Zámerom je rozvíjať územie, kde žijeme a hľadať cesty na posun SR. Konferencie v Tatrách sa zúčastnilo okolo 150 účastníkov z celého Slovenska.

Nasledoval príhovor zástupcu NS MAS SR Mgr. Vargovej (18 rokov prax v MAS), ktorý sa venoval budúcnosti MAS na Slovensku, aktuálnemu stavu implementácie, pohľadu do minulosti, vyhlídkam do budúcnosti (prezentácia - graf čerpania eurofondov, stav preplácania ŽoP, schvaľovania ŽoNFP a nejasnej budúcnosti kancelárii MAS). V rámci prezentácie sme sa dozvedeli veľa zaujímavých informácií – Leader v EÚ funguje od roku 1991 a v SR od 2007, taktiež, že 76% obcí SR – 2 227 obcí, rozloha 74% SR a 52% obyvateľov vidieka t.j. 2,8 mil.). Až v 6 roku programovacieho obdobia (od 2019) mohli MAS vyhlasovať prvé výzvy, v roku 2021 boli vyhodnotené prvé projekty na úrovni RO/PPA. Čerpanie financií z PRV SR 2014 – 2022 (1,7%), 2023 – (7,1%), 10/2024 (13,4%). Súčasnosť – preplatených je 37% zazmluvnených projektov.

Budúcnosť SP SPP 2023 – 2027: výber MAS by sa mal uskutočniť pričom termín ešte nie je úplne jasný. Nepoznáme podmienky vzniku MAS, riadiacu dokumentáciu, vzorec na výpočet alokácie MAS, harmonogram výberu MAS.

Zúčastneným sa (online) prihovorela Miriam Lexman, europoslankyňa z Bruselu, ktorá chce byť nápomocná MAS, efektívnejšiemu čerpaniu, decentralizácii, obce a mestá vedia lepšie čo potrebujú. Venovala sa problematike Leader: citujem - *podporujem iniciatívu zdola... verejné prostriedky spravované na obciach majú lepšiu hodnotu peňazí, MAS vyplňajú medzeru medzi VÚC a obcami. Je dôležitá táto spolupráca s neziskovým sektorom.* Hovorila aj

MAS Miloj Spiš o.z.,

Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce

Kancelária MAS: Nábřežie Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves

www.milojspis.sk, Tel.: 0948 399 961, E-mail: info@milojspis.sk

o problémoch, ktorým SR čelí. Z minulého obdobia nemáme vyčerpané cca 90% a nové programovacie obdobie ešte nezačalo, bolo by dobré ak by mohli MAS čerpať z viacerých zdrojov napr. aj ESF (čím by došlo k zvýšeniu zamestnanosti a zníženiu rizika chudoby).

Ďalším bodom programu bol **INTERREG – šanca nie len pre prihraničné regióny** (Poľsko – Slovensko 2021 – 2027), Oprávnené územie: Poľsko: Sliezske, Malopoľské a Podkarpatské vojvodstvo a za Slovensko: Žilinský samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj a okres Spišská Nová Ves. Oprávnenosť výdavkov: od 2021 do 31.12.2029. Ide o malé projekty od 10 tis. € do 100 tis. € (4 priority, aktuálne je výzva na jednu - pre MAS sú možné dve aktivity č. 3 a č. 4). Budúci rok sa plánuje výzva pre aktivity 3 aj 4. Všetky oprávnené aktivity sú zhrnuté v kapitole 2.6 Príručky programu. Kontakt na projektového manažéra: Ing. Tomáš Bela – oddelenie riadenia projektov ŽSK, www.zilinskazupa.sk.

O dotačných programoch zameraných na podporu tretieho sektora a samospráv hovoril p. Tibor Škrabský – Úrad vlády Slovenskej republiky – EŠIF – **Interreg ČR – SK**, ide o rozvoj pohraničných území napr. záchrana a obnova kultúrneho a prírodného dedičstva, spolupráca a výmena skúseností. EŠIF: Fond malých projektov: Priorita 3.2: Miestne iniciatívy – termín: 18.12.2024, max 37 500,00 €, max 50% investičné, <https://erbbk.eu/informacie-o-fmp-2021/vyzvy>. Komunitárne programy: ERAZMUS+ = MOBILITA, Partnerstvá pre spoluprácu, dobrovoľnícke projekty – www.nivam.sk (Národný inštitút vzdelávania) – PSK: Tomáš JUSKIV Iné programy: nadačné: PONTIS, Stredoeurópska nadácia, Nadácia pre deti Slovenska, Karpatská nadácia, <https://asociakus.sk> (komunitná nadácia), asfin.sk, cpf.sk (firemné nadácie).

Popoludní nám boli od prezentované možnosti čerpania finančných prostriedkov **programu CERV 2021 – 2027** Mgr. A. Daňkovou z Národného kontaktného bodu SK CERV. Program je určený pre organizácie občianskej spoločnosti pôsobiace na miestnej, regionálnej, vnútroštátnej a nadnárodnej úrovni, ktoré môžu požiadať o financovanie z programu Občania, rovnosť, práva a hodnoty. Oblasti, ktoré možno z programu financovať, zahŕňajú projekty súvisiace s rovnosťou a právami, ako aj zapojením a participáciou občanov a bojom proti všetkým formám násilia. Podporované aktivity obsahujú širokú škálu činností vrátane školení, workshopov, seminárov, tvorby metodických materiálov a príručiek, zberu údajov a výskumu, organizáciu kultúrnych podujatí, ako aj poskytovania bezplatného poradenstva a cielených podporných služieb. Nasledovali prezentácie venujúce sa digitálnym technológiám (N. Végh, M. Turanský a P. Gavlíder).

Po 16.00 hod sme sa zúčastnili jednej z troch možných exkurzií (Poliankovo, Triklândia, Sherpa mini múzeum). Zástupcovia MAS Miloj Spiš si vybrali Poliankovo a Sherpa mini múzeum. Obe prehliadky priniesli množstvo postrehov aj na rozvoj cestovného ruchu, možnosti prezentácie a propagácie. Prvý deň konferencie bol ukončený spoločným večerom – sieťovanie, nadväzovanie partnerskej spolupráce a ochutnávka regionálnych produktov. Za našu MAS sme doniesli na ochutnávku medovníky (miestna perníkárka), domáce tradičné koláče (lokálky pekár), med, bryndzu (člen MAS), tradičné spišské lupienky.

MAS MiloJ Spiš o.z.,

Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce

Kancelária MAS: Nábrežie Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves

www.milojspis.sk, Tel.: 0948 399 961, E-mail: info@milojspis.sk

2. Deň konferencie:

V úvode sme si pozreli motivačné video MAS Pro Tatry, ktoré predstavilo účastníkom konferencie územie, v ktorej MAS pôsobí. Celé pozitívne ladenie sa prenieslo aj do ďalších bodov programu. Aktualizáciu príručky pre prijímateľa LEADER – verzia 1.6 okomentovala p. I. Kocianová (MPaRV SR). Vyzvala k diskusii ohľadom pripomienok k príprave aktualizácie. Vystúpili viacerí zástupcovia MAS, ktorí zdôvodňovali svoje pripomienky k pripravovanému dokumentu. Diskutovalo sa o dodatkoch v rámci programu IROP, plnení povinných merateľných ukazovateľoch, o zmenách projektu, dôvodoch prečo neboli ukazovatele naplnené a iných dôležitých informáciách. Boli sme oboznámení, čo sa myslí ako menej významná zmena a významnejšia. Tiež v rámci programu PRV bude urobený len jeden dodatok na konci (zapracuje všetky zmeny). Zjednoduší sa podávanie záverečnej správy z výzvy, MAS bude podpisovať čestné vyhlásenie (týka sa zodpovednosti MAS za kontrolu personálnej matice). Chystá sa príprava Katalógu na „zvyšné finančné zdroje“ – je v stave výberu oprávnených aktivít, ktoré budú zverejnené v pripravovanom dokumente. Dotazníkový prieskum medzi MAS zosumarizoval tieto najpreferovanejšie aktivity: opatrenie 7.2 (rekonštrukcia miestnych komunikácií, rekonštrukcia chodníkov, autobusových zastávok), opatrenie 7.4 (zariadenia na komunálnu techniku, športové a detské ihriská), v rámci 7.5 sa zvažuje mobiliár. V katalógu bude zadefinovaný produkt (dva alebo tri typy pri každej aktivite, opis, technická špecifikácia, nesmie byť rozptýl). V rámci SR je v MAS združených 2 280 obcí. Asi o jeden a pól mesiaca by mal byť vytvorený katalóg (p. Kocianová). V rámci implementácie sa nebude prihliadať na dodržanie 15%, zvažuje sa, že na posúdenie pri príprave katalógu využije CENKROS. Príručka by mala byť účinná od 1.1.2025. Predpoklad - predĺženie aj programovacieho obdobia do 31.10.2025. Oprávnenými budú len „veci z katalógu“. Bude potrebné vyriešiť nesúlad s dátum poslednej ŽoP, ktorý je aktuálne vo výberových kritériách do 30.6.2025.

Ďalej vystúpila L. Zajacová a M. Vargová k problematike projektov spolupráce v krajinách EÚ. Pani Zajacová hovorila o svojej účasti a zastupovaní MAS SR v zahraničí – Čo je nové v Leadri vo svete? SR bude posledná krajina v EÚ čo vyhlási výzvu na MAS. Leader sa vo svete vníma ako príležitosť, nie ako problém. Hovorila aj o problémoch (napr. nesúľady s vyhlasovaním výziev v jednotlivých krajinách – problém pri hľadaní vhodných partnerov). Pozreli sme si pútavé príklady dobrej praxe v prezentácii, zaujímavé projekty a nápady, ktoré by sa dali aplikovať aj v našich územiach.

Ďalším bodom programu bola prezentácia pod názvom Ako pripraviť dobrú ŽoP v rámci podopatrenia 19.2 (p. Flamík, odbor Leader, PPA), ktorá zosumarizovala všetky nedostatky a je akoby osnovou na podanie ŽoP s čo najnižším počtom nedostatkov. Všetky tieto informácie odovzdáme ďalej našim prijímateľom. Stav kontroly ŽoP: aktuálne sa vyhodnocujú tie z roku 2024.

Nové programovacie obdobie: V stave prípravy je metodika na nové programovacie obdobie: ako napr. výberové kritériá, SWOT, problémová analýza, akčný plán, 2. modifikácia, monitoring a iné. Čo sa týka metodiky prípravy novej stratégie – pôjde o jednoduchší a kratší dokument. VÍZIA – Predpoklad podávania nových stratégií – tvorba partnerstva cca 2 strany, podstatnejšie bude ako sa partnerstvo podieľalo na tvorbe stratégie, aktuálne ešte nevieme

MAS Milož Spiš o.z.,

Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce

Kancelária MAS: Nábřežie Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves

www.milojspis.sk, Tel.: 0948 399 961, E-mail: info@milojspis.sk

aký je koeficient vo vzorci na výpočet alokácie pre MAS. MAS navrhli, aby bola tabuľka akčného plánu automatizovaná. Na začiatku sa bude podávať v papierovej forme až následne elektronicky. Čo sa týka počtu zatiaľ platí, že bude schválených cca 65 MAS v rámci SR. Vzorec na výpočet alokácie nie je presne daný, chýbajú koeficienty (tie by mali byť jasné do pol roka), je dôležité, aby bol vzorec efektívny (napr. spojenie sa MAS, prijatie nových obcí). Zo vzorca bude odstránená nezamestnanosť. Od 1.1.2025 sa budú vyhlasovať výzvy už len na Opatrenia 7 a je potrebné, aby obce prijali uznesenia o záujme byť členom MAS, pričom musí byť uvedené obdobie 2021 – 2027.

Rôzne:

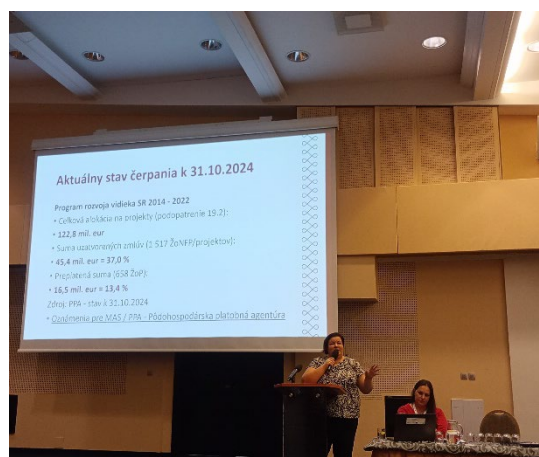
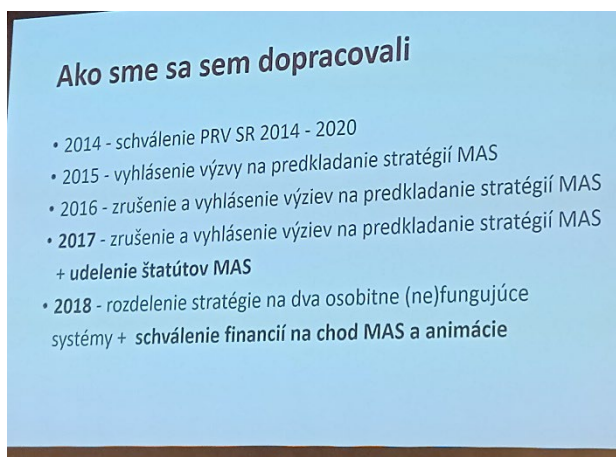
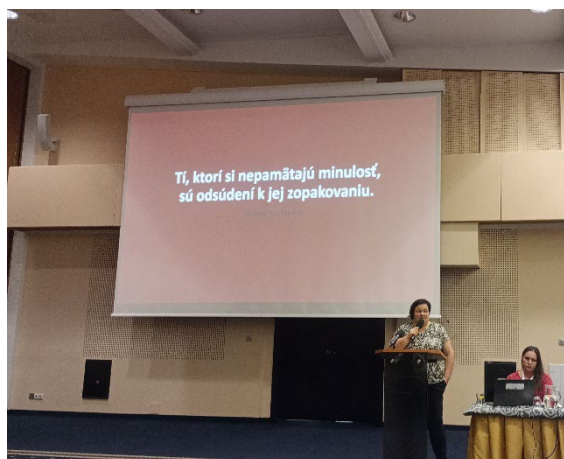
- M. Vargová (NS MAS) sa vyjadrila, že ak obec súhlasí, že dáva územie do MAS, nemusí byť členom MAS,
 - Monitorovacie správy budú prijímatelia pomoci podávať do roku 2028,
 - Udržateľnosť kancelárie – v období podávania monitorovacích správ, záverečných správ
- V závere sme sa zhodli na Vyhlásení NS MAS (list na RO).

V Spišskej Novej Vsi, 12.11.2024

Ing. Mariana Malecová – odborný animátor územia MAS

MAS Milož Spiš o.z.,
Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce
Kancelária MAS: Nábřežie Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves
www.milojspis.sk, Tel.: 0948 399 961, E-mail: info@milojspis.sk

FOTODOKUMENTÁCIA z konferencie:

MAS Miloj Spiš o.z.,

Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce

Kancelária MAS: Nábřežie Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves

www.milojspis.sk, Tel.: 0948 399 961, E-mail: info@milojspis.sk

MAS Miloj Spiš o.z.,

Kostolná 20/12, 052 01 Spišské Tomášovce

Kancelária MAS: Nábřežie Hornádu 14, 052 01 Spišská Nová Ves

www.milojspis.sk, Tel.: 0948 399 961, E-mail: info@milojspis.sk

Jesenná konferencia NS MAS SR 6. - 7.11.2024, Horný Smokovec

ĎAKUJEME ZA ÚČASŤ

 NÁRODNÁ SIET'
MIESTNYCH
AKČNÝCH SKUPÍN

